

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 28 mars 1941 kl. 7 f. m.

*Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckta motioner
avseende förordningen om allmän omsättningsskatt.*

Till bevillningsutskottet hava hänvisats följande motioner, avseende förordningen om allmän omsättningsskatt, nämligen:

1) de likalydande motionerna nr 53 i första kammaren av herr *Sandström* och nr 89 i andra kammaren av herr *Svedman*, i vilka hemställts, »att riksdagen ville besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till sådan ändrad lydelse av förordningen om allmän omsättningsskatt, att centrala omsättningsskattenämnden erhåller befogenhet att meddela bindande förklaring beträffande tolkningen av samtliga föreskrifter i 1, 2 och 4 §§ i nämnda förordning»;

2) de likalydande motionerna nr 97 i första kammaren av herr *Torsten Ström* och nr 135 i andra kammaren av herrar *Sundström* i Skövde och *Persson* i Tidaholm, i vilka hemställts, »att riksdagen måtte besluta sådan ändring av § 2 i förordningen om allmän omsättningsskatt att till uppräknigen under a) på varor, som äro befriade från omsättningsskatt, lägges följande: 'apoteksvaror, som försäljas mot läkarrecept'»;

3) de likalydande motionerna nr 98 i första kammaren av herr *Linderot* och nr 90 i andra kammaren av herr *Senander* m. fl., i vilka hemställts, »att riksdagen måtte besluta avskaffa omsättningsskatten»;

4) de likalydande motionerna nr 149 i första kammaren av herr *Björkman* m. fl. och nr 194 i andra kammaren av herr *Henriksson*, i vilka hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t för tillgodoseende av i motionerna angivna syften måtte begära omedelbar omprövning av den i 19 § förordningen om allmän omsättningsskatt omförmälda centrala omsättningsskattenämndens befogenheter och organisation samt skyndsamt framlägga för riksdagen de förslag, vartill denna omprövning kan föranleda;

5) motionen nr 148 i första kammaren av herrar *Fredrik Ström* och *Wagnsson*, vari hemställts, »att riksdagen efter skedd utredning måtte besluta sådan ändring av § 2 mom. 1 i förordningen om allmän omsättningsskatt av den 13 december 1940 (Sv. förf.-saml. nr 1000), att bland de i nämnda paragraf upptagna undantagen för varor, vara omsättningsskatt ej utgår, upptagas även böcker»;

6) motionen nr 195 i andra kammaren av herr *Henriksson*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att sådan kassarabatt och s. k. återbäring, som efter generell förhandsutfästelse till köparna utbetalas till dem

efter viss tid, icke skall inräknas i säljarens vederlag» samt att vederbörande utskott måtte formulera erforderlig lagtext;

7) motionen nr 196 i andra kammaren av herr *Henriksson*, vari hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t ville verkställa skyndsamt utredning av i motionen berörda spörsmål avseende att i 1 § f) förordningen om allmän omsättningsskatt omförmälda företagare icke skola hänföras till återförsäljare i förordningens mening, samt att länsstyrelserna skola föra register, vari de skattskyldiga redovisas efter yrkesgrupper;

8) motionen nr 197 i andra kammaren av herr *Henriksson*, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att anteckningar i omsättningsskattelängden rörande de skattskyldigas omsättningar och taxeringar icke få givas offentlighet»; samt

9) motionen nr 198 i andra kammaren av herr *Andersson* i Vigelsbo, vari hemställts, »att riksdagen ville besluta att jordbrukets traktorer och epatraktorer med gengasaggregat skola vara att betrakta som 'större jordbruksmaskiner' och sålunda undantagas från omsättningsskatt».

Beträffande de väckta förslagen i fråga om den centrala omsättningsskattenämndens befogenheter och organisation, tolkningen av begreppet återförsäljare samt viss skattebefrielse för apoteksvaror lämnas i det följande särskilda redogörelser.

Vad angår de skäl, som anförts till stöd för de i övrigt framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i utskottets yttrande, hänvisa till motionerna.

I de föreliggande motionerna föreslås vissa ändringar av bestämmelserna i 1, 2, 4 och 19 §§ förordningen om allmän omsättningsskatt. Dessa författningsrum innehålla bestämmelser om, vad som skall utgöra skattepliktig omsättning (1 §), vilka slag av varor som skola vara undantagna från skatteplikt (2 §), huru skattepliktig omsättning skall beräknas (4 §) samt den centrala omsättningsskattenämndens befogenheter och organisation (19 §).

Centrala omsättningsskattenämndens befogenheter och organisation.

Enligt 19 § förordningen om allmän omsättningsskatt har centrala omsättningsskattenämnden till uppgift att, efter framställning från skattskyldig eller när anledning därtill eljest uppkommer, meddela bindande förklaring beträffande frågan, huruvida viss vara eller visst slag av varor skall i beskattningshänseende hänföras till butikshandelsvaror eller ej. Nämnden åligger vidare att efter framställning från landskamrerare eller prövningsnämnd avgiva yttranden i ärenden rörande taxering till allmän omsättningsskatt, ävensom, när anledning därtill uppkommer, till Kungl. Maj:t avgiva förslag till föreskrifter rörande tillämpning av förordningen.

Nämnden består av ordförande och fyra ledamöter, av vilka en är vice ordförande. För varje ledamot finnes en suppleant. Nämnden är beslutförför, när tre ledamöter äro tillstädes. I den utsträckning, Kungl. Maj:t förordnar, äger nämnden åtnjuta biträde av sakkunniga.

I sitt av 1940 års urtima riksdag godkända utlåtande nr 10 i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till omsättningsskatt underströk första särskilda utskottet, att det framlagda förslaget jämväl i dess slutliga skick i åtskilliga hänseenden och icke minst beträffande de grundläggande reglerna om skattepliktens avgränsning lämnade rum för tvekan rörande bestämmelsernas rätta innebörd. Med hänsyn till lagstiftningens stora räckvidd vore det emellertid omöjligt att ens tillnärmelsevis förutse de mångskiftande komplikationer, som kunde uppkomma vid beskattningens tillämpning. En mångfald spörsmål och däribland även frågor av stor principiell betydelse måste därför överlämnas till lösning av praxis. Utskottet förutsatte emellertid att, i den mån erfarenhet vunnes om de med den nya beskattningsformen förknippade problemen, det skulle bliva möjligt att senare genomföra de förbättringar i beskattningen, som kunde finnas påkallade. Inom utskottet övervägdes jämväl möjligheten att söka skapa en fastare och bättre ordning än enligt det framlagda förslaget genom att utsträcka den centrala omsättningsskattenämndens befogenhet till att meddela bindande förklaringar även beträffande andra frågor än dem, som avsåge en varas karaktär av butikshandelsvara eller ej, men en sådan utväg ansågs då ej vara framkomlig.

I de likalydande motionerna I: 53 och II: 89 ävensom de likalydande motionerna I: 149 och II: 194 hava med stöd av redan vunna erfarenheter påtalats de olägenheter, som äro förbundna med att de skattskyldiga enligt gällande bestämmelser icke äga möjlighet att på förhand erhålla bindande besked beträffande tillämpningen av förordningen i andra avseenden än som gälla begreppet butikshandelsvara. Därvid har i de förstnämnda motionerna särskilt framhållits, att åtskilliga andra tolkningsfrågor såsom begreppen butik, yrkesmässig försäljning, återförsäljare med mera nära sammanhängande med vad som skulle förstås med butikshandelsvara. I ett flertal fall hade den centrala omsättningsskattenämnden nödgats göra uttalanden beträffande tolkningen av förordningen i andra hänseenden än som tillkomme nämnden. Dessa uttalanden vore emellertid icke bindande för beskattningsmyndigheterna och de skattskyldiga. Då flera år kunde komma att förflyta, innan det bleve slutligen klarlagt genom beslut av skattedomstolarna, huruvida en skattskyldig, som följt nämndens icke bindande direktiv eller själv tolkat författningen, förfarit riktigt, komme berörda förhållanden att medföra högst avsevärda olägenheter för alla de parter, som därav berördes. I syfte att undanröja dessa olägenheter föreslås i de likalydande motionerna I: 53 och II: 89, att centrala omsättningsskattenämnden tillerkännes befogenhet att meddela bindande förklaring beträffande tolkningen av samtliga föreskrifter i 1, 2 och 4 §§ i nämnda förordning, medan åter i de likalydande motionerna I: 149 och II: 194 allenast föreslås en omprövning i allmänhet av sagda nämnds befogenheter och sammansättning.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet i anledning av de likalydande motionerna I: 53 och II: 89 samt de likalydande motionerna I: 149 och II: 194 emottagit utlåtanden från kammarrätten, kommerskollegium, länsstyrelserna i Östergötlands, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Västmanlands och Västernorrlands län, centrala omsättningsskattenämnden samt taxeringsnämndsordförandenas riksförbund. Vid kommerskollegii utlåtande hava fogats yttranden från samtliga handelskammare i riket ävensom från Sveriges industriförbud, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, Kooperativa förbundet, Sveriges hantverksorganisation och Icaförbundet.

Av innehållet i de vid kommerskollegii utlåtande fogade yttrandena av näringsorganisationerna må här i korthet återgivas följande.

Samtliga näringsorganisationer hava framhållit angelägenheten av att åtgärder snarast möjligt vidtagas för att i ökad utsträckning möjliggöra bindande förklaringar rörande tolkningen av omsättningsskatteförordningen.

Handelskammarna i Stockholm, Norrköping, Jönköping, Göteborg, Borås, Karlstad och Örebro hava tillstyrkt det i motionerna I: 53 och II: 89 framlagda förslaget. Såsom villkor har dock uppställts, av handelskammaren i Stockholm, att konflikter med särskilt skattedomstolarnas avgöranden borde undvikas och att nämnden bleve förstärkt med ytterligare sakkunskap från näringslivets område, av handelskammaren i Jönköping, att nämnden bleve reorganiserad enligt kraven i motionerna I: 149 och II: 194, samt av handelskammaren i Karlstad, att vederbörande skulle äga anföra besvär över nämndens beslut hos kammarrätten och regeringsrätten.

Handelskammaren i Malmö har funnit vägande skäl tala för att genom en förstärkning av centrala nämndens befogenheter och ställning skapa bättre förutsättningar för att avgörandena träffas inom rimlig tid och att rättstillämpningen blir enhetlig. På vad sätt och i vilka former detta lämpligen borde ske, har handelskammaren icke ansett sig kunna bedöma.

Handelskammarna i Visby, Gävle, Sundsvall och Luleå hava givit sin anslutning till båda de i motionerna I: 53 och II: 89 samt I: 149 och II: 194 framlagda förslagen eller deras syfte, varvid handelskammaren i Gävle dels förordat nämndens förstärkning med bland annat ett kammarrättsråd, dels ock föreslagit upprättande av en auktoriserad förteckning över skattepliktiga och skattefria varor.

Kooperativa förbundet har biträtt förslaget att utsträcka nämndens befogenhet till att avgiva bindande förklaring jämväl i frågor, vilka varor, som vore att hänföra till de i 2 § angivna skattefria varorna, men ansett att med omprövningen av nämndens befogenheter och organisation i övrigt borde få anstå, tills större erfarenheter vunnits beträffande nämndens verksamhet.

Sveriges köpmannaförbund har i princip förordat förslaget i motionerna I: 53 och II: 89.

Sveriges grossistförbund har icke haft något att erinra emot bifall till motionerna men ansett en utvidgning av nämndens verksamhetsområde betinga, »att nämnden tillföres vidgad kompetens på de kommersiella och skattetekniska områdena».

Sveriges industriförbund har funnit skäl föreligga för att åtgärder vidtoges för ernående av snabba och bindande besked rörande beskattningsreglernas tillämpning men förklarat sig icke vara i stånd att uttala sig om, huru detta lämpligast borde ske. Då emellertid vissa hithörande tolkningsfrågor vore identiska med dem, som uppkomme vid tillämpning av kommunalskattelagen, syntes skäl tala för, att befogenhet att avgiva bindande förklaringar i sådana frågor uppdroges åt en ordinarie beskattningsmyndighet, förslagsvis kammarrätten.

Sveriges hantverksorganisation har förordat utredning i ämnet med tillfälle för näringslivets organisationer att taga ställning till hithörande mångskiftande problem och sinsemellan preliminärt komma överens om vilka riktlinjer, som vid förordningens praktiska tillämpning vore för näringslivets vidkommande de ändamålsenligaste, varvid även skattemyndigheter och andra av förordningen berörda institutioner borde beredas tillfälle att i samråd med sagda organisationer angiva sina synpunkter.

Icaförbundet har tillstyrkt bifall till förslaget i motionerna I: 53 och II: 89.

Kommerskollegium har tillstyrkt, att centrala omsättningsskattenämnden, sedan utredning verkställts rörande erforderlig omorganisation av nämnden, måtte erhålla de befogenheter, som avses i motionerna I: 53 och II: 89. I avseende å nämndens organisation har kollegium särskilt understrukt angelägenheten av, att näringslivets olika grenar måtte bliva på ett tillfredsställande sätt representerade i nämnden.

Av de hörda länsstyrelserna hava *länsstyrelserna i Östergötlands och Kristianstads län* förordat en utredning enligt förslaget i motionerna I: 149 och II: 194. *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* har förordat åtgärder i det av motionärerna angivna syftet. *Länsstyrelsen i Västmanlands län*, som funnit principiella hinder ej föreligga att låta centrala nämnden avgöra spörsmål rörande tillämpningen av 1, 2 och 4 §§ — dock med undantag för stadgandet i 2 § 2 mom. — har ansett, att frågor, som hade med den egentliga taxeringen att göra, icke borde lämnas åt nämndens avgörande utan anförtros åt förslagsvis kammarrätten, inom vilken i så fall borde inrättas en särskild avdelning för ändamålet, efter mönster av dess fastighetsavdelning. *Länsstyrelsen i Västernorrlands län* har föreslagit, att frågan måtte lösas så, att de skattskyldiga redan innevarande år erhöle beslut om sin skattskyldighet genom hänvändelse till särskilda prövningsnämnden, vars beslut borde få överklagas i högre instanser med förtursrätt och inom förkortade besvärstider.

Centrala omsättningsskattenämnden har av såväl principiella som praktiska skäl avstyrkt det i motionerna I: 53 och II: 89 framlagda förslaget, utom i vad detsamma gäller utvidgning av nämndens befogenhet till att avgiva bindande förklaring angående frågor, som avses i 2 § 1 mom. a) och b).

Ur principiell synpunkt har nämnden anmärkt bland annat, att de nya uppgifterna, där ej fråga vore om att bestämma karaktären i beskattningsavseende hos en viss vara, alla mer eller mindre avsåge att fastställa, hur en viss verksamhet borde skatterättsligt bedömas, och sålunda ofta krävde å

ena sidan ett enhetligt principiellt bedömande och å den andra lika ofta en individuell behandling från fall till fall. Spörsmål, sådana som huruvida en rörelse kunde anses föreligga eller om en försäljning vore av yrkesmässig natur, skulle lösas enligt reglerna vid inkomstbeskattning. Tillämpningen av dessa regler i det enskilda fallet kunde enligt nämndens uppfattning icke anförtros åt en myndighet vid sidan av de vanliga beskattningsmyndigheterna. Samma fråga skulle uppenbarligen kunna komma att bedömas olika vid tillämpningen av omsättningsskatteförordningen samt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Då syftet med motionerna tydligen förutsatte, att nämndens beslut icke skulle få överklagas, skulle »egenartade konsekvenser» uppkomma.

Härvid har också erinrats, att en bindande förklaring av nämnden kunde få till följd att ett avgörande, som under alla omständigheter borde tillkomma vederbörande beskattningsmyndighet, faktiskt undandroges denna, t. ex. huruvida en företagare vore att anse som återförsäljare eller konsument.

Vidare har centrala nämnden förklarat, att det icke borde tilläggas nämnden befogenhet att fastställa regler för förordningens tillämpning.

Bland praktiska svårigheter, som ett genomförande av förslaget skulle medföra, har i första hand nämnts den synnerliga ansvällning av nämndens arbetsbörda, som skulle bliva följden. Ett stort antal frågor skulle inströmma från alla delar av landet, och i övervägande antalet fall skulle ärendet behöva remitteras till lokal myndighet för utredning och eget utlåtande, varefter i många fall bleve nödvändigt att inhämta nytt yttrande av den skattskyldige. Då härförutom motionernas syfte krävde ett snabbt avgörande, bleve en omorganisation av nämnden nödvändig, varvid nämnden finge sammansättas av personer, som helt kunde ägna sin tid däråt, varjämte kanslipersonal finge nyanställas i väsentlig omfattning.

Efter vad nämnden anfört emot det i motionerna I: 53 och II: 89 framlagda förslaget, har nämnden funnit något särskilt yttrande ej påkallas i anledning av motionerna I: 149 och II: 194.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund har i sitt yttrande anfört följande:

»Det synes förbundet lämpligast om hela systemet med centrala nämnden kunde undvikas och avgörandena i beskattningsärenden träffas i vanlig ordning, men det undandrar sig förbundets bedömande, om detta är möjligt i praktiken. En högst avsevärd förkortning av tiden, innan slutgiltigt beslut föreligger, är givetvis en ofrånkomlig förutsättning. Låter detta sig icke göra synes önskvärt, att det åt centralt organ uppdrages att lämna bindande direktiv i sådana detaljspörsmål, som uteslutande ha avseende å taxeringen till omsättningsskatt (såsom butikshandelsvara, vara för personligt bruk. återförsäljare etc.). Förbundet vill emellertid ifrågasätta, om den centrala omsättningskattenämnden i sin nuvarande utformning är den lämpligaste formen för ett sådant centralt organ. Det kan dock förefalla onödigt att införa ytterligare en institution bland beskattningsmyndigheterna, ifall samma syfte kan nås på enklare sätt, vilket förbundet vill hålla för troligt skulle vara möjligt, om det åt kammarrätten, utökad med lämpligt antal sakkunniga lekmän, såsom vid fastighetstaxering, uppdroges att handhava dessa spörsmål. Vilken lösning som än väljes, måste emellertid detta centrala or-

gans befogenhet rimligtvis begränsas till frågor, som uteslutande gälla omsättningsskatten. De årliga taxeringsmyndigheternas fria prövningsrätt kan icke gärna få beskärmas i fråga om tillämpningen av de vanliga skattelagarna. Sådana frågor som exempelvis angående yrkesmässighet, fast driftställe m. m., torde ostridigt bäst lösas av de lokala nämnderna, och bindande direktiv utöver gällande lag ej få förekomma.»

Kammarrätten, som beretts tillfälle att taga del av förestående yttranden, har förklarat sig dela motionärernas uppfattning, att i av dem berörda avseenden mycket brister till allvarligt förfång för de skattskyldiga samt att åtgärder skyndsamt böra övervägas för beredande av möjligheter för de skattskyldiga att på ett tidigt stadium erhålla säker vägledning i alla de punkter av omsättningsskatteförordningen och detaljer av dess tillämpning, där ovissheit och tvivel kunna uppstå. Kammarrätten har emellertid icke ansett sig kunna tillstyrka motionerna. Såsom skäl för avstyrkandet av det i motionerna I: 53 och II: 89 framlagda förslaget har kammarrätten anfört följande:

Förslaget skulle medföra, att centrala nämnden finge det avgörande ordet i tolkningen av de på en gång betydelsefullaste och mest omtvistade delarna av författningen, och dessa avgöranden skulle sedermera klavbinda beskattningsnämnderna och skattedomstolarna i motsvarande utsträckning. Fria händer skulle dessa myndigheter vid taxering och skattebesvärs avdömande behålla egentligen blott i frågor om den subjektiva skattskyldigheten (5 §), det tekniska taxeringsförfarandet och uträkningen av skattebeloppen.

För överinstansernas del torde redan centrala nämndens nuvarande befogenhet i fråga om begreppet butikshandelsvara i vissa fall komma att kännas som ett besvärande hinder. Ett i enlighet med förslaget utsträckt beroende av den sidoordnade nämnden skulle ovillkorligen komma att kännas som ett onaturligt tvångsband och verka hämmande på domstolens fria bedömande.

Fara för dylika konfliktfall av konkurrensnatur bleve ock att emotse i förhållandet mellan nämndens tolkningar och skattemyndigheternas behandling av inkomsttaxeringsfall. Dessa tolkningar komme nämligen ej sällan att beröra förhållanden av betydelse för båda taxeringarna.

Ett sådant sakernas tillstånd måste kammarrätten beteckna såsom processuellt förkastligt och från allmänrättslig synpunkt icke rationellt.

Det i förevarande motioner framlagda förslaget synes å ena sidan bibehålla rätten för varje enskild skattskyldig att direkt hänvända sig till nämnden även i de nya frågorna, men å andra sidan lämna nämndens organisation oförändrad. Följden måste, såsom nämnden själv framhållit, bliva en överbelastning i arbetsbördan ej blott kvantitativt utan även i kvalitetshänseende, som skulle praktiskt taget ställa nämndens verksamhet på huvudet och från början omöjliggöra den skyndsamma behandling av ärendena som eftersträvas.

Arbetet i nämnden skulle yttermera tyngas av det remissförfarande, som bleve nödvändigt för att införskaffa den utredning angående lokala förhållanden, utan vilken en central myndighet ej kan träffa ett exakt avgörande i det enskilda fallet.

Kammarrätten har icke heller ansett sig kunna tillstyrka det i motionerna I: 149 och II: 194 framlagda förslaget och har såsom skäl härför anfört, att i detsamma i princip fasthållas vid den centrala omsättningsskattenumnden, ehuru reformerad, såsom det centrala organ, som skulle hava den

utvidgade lagtolkningen om hand. Vad kammarrätten anmärkt mot förslaget i motionerna I: 53 och II: 89 hade i principiellt avseende samma giltighet här. Ehuru kammarrätten sålunda icke tillstyrkt något av de i motionerna framlagda förslagen, har kammarrätten ansett sig böra utstaka några positiva grundlinjer för en blivande utredning, vilka ej vore behäftade med de av kammarrätten anmärkta olägenheterna mot förslagen, och har kammarrätten härom anfört följande:

Kammarrätten förutsätter, att redan besvärsmålets prövning i kammarrätten kommer att påkalla inrättandet för ändamålet av en särskild avdelning. tilläventyrs sammansatt efter mönster av domstolens särskilda avdelning för handläggning av mål om fastighets- och virkestaxering (126 § taxeringsförordningen och kungörelsen den 26 april 1929 med särskilda föreskrifter om handläggning i kammarrätten av sådana mål) och således i förevarande fall förstärkt med ledamöter av speciell sakkunskap på handelns och näringslivets område.

Med utgångspunkt härifrån har kammarrätten funnit sig böra till vederbörligt övervägande ställa efterföljande utkast i huvuddrag till lösning av den i motionerna framburna angelägenheten.

Centrala omsättningsskattenämnden bibehålles i sin nuvarande befattning med frågorna om varors egenskap av butikshandelsvaror, således med bindande förklaringar även efter direkta framställningar av enskilda skattskyldiga eller representativa sammanslutningar av dem eller i deras intresse, en verksamhet vari nämnden, efter framkomna uttalanden att döma, synes hava väl fyllt sin uppgift.

Motionärernas önskemål om tillgång till bindande förklaringar med förhandstolkning av andra delar av författningen synes kunna tillmötesgå genom att skyldighet att giva sådana förklaringar påläggas kammarrättens särskilda avdelning för omsättningsskattemål och då i full utsträckning, omfattande varje tilläventyrs omtvistad detalj i författningen, ej blott inom den visserligen i sig rätt rymliga ramen enligt förslaget i motionerna I: 53 och II: 89.

Till undvikande av risken av alltför stor tillströmning av dylika frågeärenden torde den utsträckta frågerätten böra begränsas till vederbörande taxeringsmyndigheter, landskamrerarna och prövningsnämnderna. De enskilda skattskyldiga eller deras organisationer finge åtnöjas med att fråga de lokala myndigheterna, taxeringsnämndsordförande eller landskamrerare, vilka i flertalet fall torde kunna på tillfredsställande sätt giva de begärda upplysningarna, låt vara ej i bindande form, men med hänsyn till sin lokal- och personkänedom ofta nog lättare och snabbare än en central myndighet. Skulle ordföranden härvid tveka om svaret eller eljest själv behöva upplysning, finge han fråga landskamreraren. Skulle landskamreraren ej vara säker på sin sak, han må vara tillspord av taxeringsnämndsordförande eller enskild skattskyldig, skulle han hava att göra framställning hos kammarrätten om ett bindande utlåtande i frågan.

En konsekvens av kammarrättens befogenhet att giva bindande tolkningar av författningen synes vara, att kammarrätten också får bliva sista instans i besvärsmålen. Endast genom att sålunda hos kammarrätten förenas den slutligt dömande och den uttolkande befogenheten undvikas helt de kompetenskonflikter, som befarats såsom följer av centrala nämndens ställande vid sidan av skattedomstolarna med rätt att avgiva för dem bindande förklaringar i tolkningsväg, ty därigenom undgår man också oegentligheten, att regeringsrätten skulle bliva bunden av kammarrättens lagtolkning. I stället inträder

det regelrätta förhållandet, att högsta lagskipningsinstansen också meddelar lagförklaring.

Enligt 19 § har centrala nämnden även två befogenheter av rådgivande natur. Konsekvensen torde betinga, att dessa övertagas av kammarrätten. Beträffande befogenheten att till Kungl. Maj:t avgiva förslag till tillämpningsföreskrifter är självklart att denna blir rent konsultativ även i kammarrättens hand. Annorlunda ställer det sig i fråga om besvarandet av framställningar från landskamrerare eller prövningsnämnd. Denna befogenhet torde nämligen få anses komma att uppgå i kammarrättens nyss avhandlade befogenhet att till samma myndigheter avgiva bindande förklaringar.

Beträffande centrala nämnden torde vara att emotse, att dess arbetsuppgift i fråga om butikshandelsvarorna efter hand kommer att minska i omfång. I den mån i handeln förekommande varor hinna bli föremål för nämndens klassificeringsarbete, det må bedrivas fall efter fall eller serievís på förfrågan in casu eller av nämndens eget initiativ, framkommer efter hand en verklig varuförteckning, som, publicerad och använd som uppslagsbok, alltmera kommer att utesluta behovet av förfrågningar hos nämnden.

Hos nämnden har emellertid hunnit samlas en betydande sakkunskap överhuvud taget på förevarande område och dess organisation har hunnit få stadga och rutin. Det synes rationellt och även ekonomiskt att tillvarata och nytiggöra detta resultat.

Såsom ett led i det blivande handlägningsförfarandet i frågeärendena räknar också kammarrätten med en betydelsefull medverkan från centrala nämndens sida. Nämnden skulle nämligen få till uppgift att bereda till kammarrätten inkommande frågeärenden. Härvid skulle så tillgå, att varje till kammarrätten inkommet sådant ärende omedelbart överlämnas till nämnden som verkställer utredning genom infordrande av yttranden, sakkunnigas hörande och handlingars kompletterande samt därefter med förslag till förklaring eller yttrande återställer ärendet till föredragning hos kammarrätten. Måhända kan också befinnas ändamålsenligt, att föredragningen ombesörjes från nämnden, som tilläventyrs även kunde handhava expeditionen av ärendena. Härigenom skulle också vinnas besparing i kammarrättens arbete och kostnad för dessa ärenden.

Begreppet återförsäljare.

Enligt 1 § förordningen om allmän omsättningskatt skall sådan skatt utgå till staten vid yrkesmässig försäljning av varor från butik eller därmed likartat försäljningsställe eller i restaurang-, pensionat-, kafé- och konditorirörelse (1 § a) och b)), vid yrkesmässig försäljning av butikshandelsvaror i andra än nu nämnda fall, dock ej när försäljningen sker till återförsäljare (1 § c)), vid yrkesmässig försäljning av varor, som icke äro att hänföra till butikshandelsvaror men som äro avsedda för någons personliga bruk och bekvämlighet eller eljest ämnade att utgöra någons personliga lösegendom, dock ej när försäljningen sker till återförsäljare (1 § d)), ävensom vid förfärdigande, på beställning av annan än återförsäljare, av butikshandelsvaror eller varor, som avses under 1 § d), så ock vid utförande av ändrings-, förbättrings-, underhålls- eller rengöringsarbete å sådana varor, allt under förutsättning att arbetet yrkesmässigt verkställs av företagare med fast drift-

ställe för näringsverksamhet och att arbetet faller inom området för nämnda verksamhet (1 § f)).

I punkt 4 c) av anvisningarna till 1 § stadgas bland annat, att vid tillämpning av förenämnda förordning skall som återförsäljare anses endast den, som bedriver återförsäljningen yrkesmässigt. Med återförsäljare likställas sådan producent av varor, som inköper eller eljest anskaffar varor för bearbetning eller förbrukning i rörelse.

Till stöd för det i motionen II:196 framlagda förslaget har bland annat framhållits, att i olika sammanhang den frågan uppkommit, huruvida de i 1 § f) sagda förordning omförmälda företagen skulle betraktas såsom återförsäljare eller därmed likställda producenter. Delade meningar om tolkningen av nämnda stadgande hade därvid visat sig föreligga. Detta förhållande vore givetvis förbundet med stora olägenheter. Då enligt 1 § c) säljarens skatteplikt vore beroende av, huruvida försäljning av butikshandelsvaror ägde rum till återförsäljare eller icke, måste nämligen säljaren för att kunna fullgöra sin skattskyldighet ha klart för sig, om han hade att göra med en köpare, som vore återförsäljare eller ej. För att åstadkomma en effektiv kontroll över att de i 1 § f) omförmälda företagen fullgjort sin skattskyldighet enligt nämnda författningsbestämmelse vore även nödvändigt, att hos länsstyrelserna fördes register, vari de skattskyldiga redovisades efter yrkesgrupper. I detta register borde även antecknas, huruvida de skattskyldiga författningsenligt vore att hänföra till återförsäljare eller ej.

Viss skattebefrielse för apoteksvaror.

I proposition nr 3 med förslag till förordning om allmän omsättningsskatt hade bland de i 2 § angivna varuslagen, vilka skulle vara befriade från omsättningsskatt, upptagits bland annat apoteksvaror. Av förslaget till anvisningar till sagda paragraf framgick att med apoteksvaror skulle avses varor, vilka enligt gällande apoteksvarustadga vore att hänföra till apoteksvaror. I sitt av riksdagen godkända utlåtande föreslog emellertid första särskilda utskottet, att apoteksvaror icke skulle medtagas bland de varor, vilka skulle vara befriade från omsättningsskatt. Såsom skäl härför anförde utskottet att, enligt vad som för utskottet uppgivits, ett undantag av denna mycket omfattande varugrupp i hög grad skulle försvåra arbetet på apoteken.

Till stöd för det i de likalydande motionerna I: 97 och II: 135 framlagda förslaget, att apoteksvaror, som försäljas mot läkarrecept, måtte undantagas från skatteplikt, har anförts bland annat, att det visserligen skulle vara förenat med betydande svårigheter att helt befria apoteksvaror från skatt, eftersom vissa av dessa varor salubjödtes jämväl i andra affärer än apotek, men att nämnda svårighet däremot icke föreläge beträffande medicin, som försålles mot läkarrecept. Det vore under sådana förhållanden icke rimligt att betunga den sjuke med omsättningsskatt å dylik medicin.

Med anledning av motionerna har utskottet under hand inhämtat upplys-

ningar från medicinalstyrelsens apoteksbyrå samt apotekarsocieteten's ordförande.

Medicinalstyrelsens apoteksbyrå har bland annat framhållit, att skäl kunde anföras för såväl bifall till som avslag å motionerna. Inom styrelsen hade de olika skälen vägts mot varandra, och man hade därvid kommit till den slutsatsen, att de starkaste skälen talade för avslag. Ett bifall till motionärernas förslag skulle, med utgångspunkt från 1939 års omsättningssiffror, medföra en skatteminskning med i runt tal minst 700,000 kronor per år. Den föreslagna skattelättnaden skulle icke komma de mindre bemedlade till godo utan i stor utsträckning gynna sådana personer, som hade råd att besöka läkare och som därvid erhöle recept å apoteksvaror. Vad beträffade medellösa personer kunde dessa kostnadsfritt erhålla medicin genom fattigvårdens försorg. Ur rent principiell synpunkt kunde det vidare anses betänkligt att genom en åtgärd sådan som den föreslagna uppmuntra konsumtionen av apoteksvaror, vilken redan för närvarande syntes vara större än det verkliga behovet. Slutligen vore det i nuvarande läge icke önskvärt, att förbrukningen av vissa medicinska preparat bleve för stor, då brist rådde å dylika varor och det föreläge svårigheter att anskaffa dem från utlandet.

Apotekarsocieteten's ordförande har bland annat framhållit, att motionärernas förslag vore synnerligen behjärtansvärt. Då en åtgärd i den i motionerna åsyftade riktningen syntes kunna genomföras utan att föranleda praktiska svårigheter för apotekens personal, talade starka skäl för ett tillmötesgående av förslaget. Redan för närvarande bokfördes särskilt alla läkemedel, som av apoteken expedieras enligt recept av läkare, veterinär och tandläkare. Vad som vore att anse såsom recept funnes noggrant angivet i medicinalstyrelsens kungörelse den 28 december 1925 angående förordnande och utlämnande av läkemedel enligt recept samt angående giftiga ämnens utlämnande från apoteksinrättning. Av nämnda kungörelse framginge bland annat, att en rekvisition av varor från ett apotek icke alltid vore att anse såsom recept endast därför, att en läkare, veterinär eller tandläkare hade undertecknat densamma. Å andra sidan kunde i vissa fall av annan än läkare, veterinär eller tandläkare gjord rekvisition anses såsom »med recept jämförlig läkemedelsformel». Även om motionärernas förslag i princip vore förtjänt av beaktande, vore dock lämpligt med en något annan formulering av stadgandet än enligt nämnda förslag. Stadgandet borde sålunda givas den lydelsen, att »läkemedel, vilka jämlikt av medicinalstyrelsen utfärdade bestämmelser om förordnande och utlämnande av läkemedel enligt recept försäljas från apoteksinrättning», skulle vara undantagna från omsättningsskatt. Den föreslagna formuleringen innebure så till vida en utvidgning av motionärernas yrkande, att även av veterinär och tandläkare enligt recept ordinerade läkemedel skulle bliva befriade från nämnda skatt. En dylik utvidgning vore erforderlig, därest icke redovisningen av omsättningsskatten från apoteken skulle i väsentlig grad försvåras genom den ifrågasatta skattebefrielsen.

Försäljning av varor på auktion.

Enligt 5 § av förordningen skall säljaren erlægga omsättningskatt vid försäljning av varor. Vid försäljning i kommission anses kommissionären såsom säljare.

I sitt förenämnda utlåtande erinrade första särskilda utskottet i samband med behandlingen av begreppet yrkesmässig verksamhet, att därmed även sammanhängande frågan, huruvida försäljning av varor på auktion skulle drabbas av omsättningskatt. Utskottet anförde härutinnan:

»Denna fråga, vilken icke direkt berörts i propositionen, synes ha vållat en viss tvekan. Klart är till en början, att om auktion anordnas exempelvis av en privatperson eller dennes dödsbo för avyttring av personlig lösegendom, transaktionen icke kan anses yrkesmässig och följaktligen blir fri från skatt. Detsamma gäller även om, såsom ofta sker, för ändamålet skulle anlitas en särskild auktionsförrättare, vilken icke intar ställningen av kommissionär utan endast är att anse såsom säljarens medhjälpare. Skulle auktionen däremot ombesörjas av en antikvitetsfirma eller liknande företagare, vilken i egenskap av kommissionär mottager varor för försäljning från flera håll, är försäljningen att betrakta som yrkesmässig och underkastad skatteplikt enligt 1 § c). Frågan om försäljningens karaktär är sålunda här att bedöma med hänsyn till kommissionärens förhållanden; detta framgår av 5 § andra stycket. Likaså synes skatteplikt böra inträda exempelvis i det fall, att ett konkursbo bortauktionerar ett i boet ingående handelsvarulager.»

Utskottet.

I de likalydande motionerna I: 98 och II: 90 föreslås, att omsättningskatten skall avskaffas. Då de skäl, som motiverade skattens införande, alljämt föreligga, får utskottet avstyrka bifall till motionerna.

De föreliggande motionerna i övrigt innefatta förslag till ändringar i olika hänseenden av förordningen om allmän omsättningskatt.

I de likalydande motionerna I: 53 och II: 89 ävensom i de likalydande motionerna I: 149 och II: 194 hava motionärerna, såsom tidigare återgivits, påtalat de olägenheter, som visat sig vara förbundna med, att de skattskyldiga enligt gällande bestämmelser icke äga möjlighet att på förhand erhålla bindande besked beträffande tillämpningen av ifrågavarande förordning i andra avseenden än som gäller tolkningen av begreppet butikshandelsvara. I syfte att undanröja dessa olägenheter föreslås i de förstnämnda motionerna, att centrala omsättningskattenämnden tillerkännes befogenhet att meddela bindande förklaring beträffande tolkningen av samtliga föreskrifter i 1, 2 och 4 §§ i förordningen, och i de likalydande motionerna I: 149 och II: 194, att en omprövning i allmänhet av nämndens befogenheter och sammansättning måtte äga rum.

Innan utskottet angiver sin ståndpunkt till dessa förslag, får utskottet anföra följande.

På sätt framgår av den förut lämnade redogörelsen framhöll första särskilda utskottet vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag till allmän omsättningskatt, att en mångfald spørsmål, även sådana av principiell bety-

delse, måste överlämnas till lösning av praxis, samt att de brister, som kunde vidlåda förslaget, senare finge avhjälpas, i den mån erfarenhet vunnits om de med skattereformen förknippade problemen. Den nu föreliggande frågan var inom första särskilda utskottet föremål för särskild uppmärksamhet och utskottet hade redan då under övervägande att söka skapa en fastare och bättre ordning än enligt Kungl. Maj:ts förslag genom att utsträcka centrala omsättningsskattenämndens befogenhet till att meddela bindande förklaringar även beträffande andra frågor än dem, som avsåge en varas karaktär av butikshandelsvara eller ej. En lösning av frågan på detta sätt ansågs emellertid då icke vara möjlig.

Med de redan vunna erfarenheterna har bestyrkts riktigheten av vad första särskilda utskottet anförde om de svårigheter, som kunde förväntas uppkomma vid tillämpningen av ifrågavarande beskattningsregler. Utskottet delar därför motionärernas uppfattning om nödvändigheten av att åtgärder skyndsamt vidtagas för att bereda de skattskyldiga möjlighet att på ett tidigt stadium erhålla vägledning i de punkter av förordningen och detaljer i dess tillämpning, där ovisshet och tvivel kunna uppstå. Sådana åtgärder äro av behovet desto mera påkallade, som skattskyldigheten åvilar ett mycket stort antal rörelseidkare, vilka i regel icke äga förutsättningar att tolka författningstext. Det förtjänar även beaktas, på sätt jämväl framhållits i de likalydande motionerna I: 53 och II: 89, att det nuvarande osäkerhetstillståndet på detta område kan leda till, att den enskilde näringsidkaren själv får bära bördan av skatten eller ock, därest han uppburit skatt men beskattningsmyndigheterna anse att sådan ej bort utgå, att näringsidkaren gör en obehörig vinst på allmänhetens bekostnad. Ur såväl de skattskyldigas som det allmännas synpunkt måste allvarligt eftersträvas att få till stånd en ordning, som förebygger dylika resultat.

Ehuru de hörda myndigheterna och organisationerna visat sig vara eniga i fråga om behovet av snara åtgärder i motionernas syfte gå likväl meningarna i sår beträffande sättet för frågans lösning. I de avgivna yttrandena hava i allmänhet förordats, att den centrala omsättningsskattenämnden borde erhålla befogenhet att avgiva bindande förklaring beträffande tolkningen av samtliga föreskrifter i 1, 2 och 4 §§ av förordningen. Av såväl principiella som praktiska skäl har nämnden själv ställt sig avvisande till detta förslag utom såvitt angår frågan, vilka varor som till följd av bestämmelserna i 2 § 1 mom. a) och b) skola anses undantagna från skatteplikt. Då ett flertal frågor i omsättningsskatteförordningen skola lösas enligt samma regler som gälla för den vanliga inkomstbeskattningen, hava nämnden och kammarrätten anmärkt, att den föreslagna vidgade befogenheten för nämnden skulle kunna leda till att samma fråga komme att bedömas olika vid tillämpningen av förenämnda förordning och inkomstskatteförfattningarna. Enligt kammarrättens mening vore en sådan anordning ur processuell och allmänrättslig synpunkt icke rationell. Utskottet är för sin del icke berett att redan nu taga bestämd ståndpunkt till sättet för denna frågas lösning utan anser detta spörsmål böra göras till föremål för när-

mare utredning. Då den centrala nämndens nuvarande befogenhet att avgiva bindande förklaring närmast avser frågor av kommersiell natur men vid bedömandet därav jämväl andra tolkningsspörsmål kunna bli aktuella, har inom utskottet ifrågasatts, om icke kammarrätten borde anförtros uppgiften att avgiva bindande förklaringar beträffande tolkningen av ifrågavarande förordning i de hänseenden, varom nu är fråga. Det torde därvid måhända böra övervägas, om icke nämnden alltjämt bör bibehålla sin nuvarande uppgift utökad med befogenhet att avgiva bindande förklaring beträffande tolkningen av 2 § 1 mom. a) och b) i förordningen. Då nämndens och kammarrättens verksamhetsområden i dylikt fall komme att nära beröra varandra och det icke torde vara möjligt att uppdraga bestämda gränser dem emellan, synes nödvändigt att särskilda åtgärder vidtagas till förhindrande av konflikter i tolkningshänseende mellan nämnden och kammarrätten. Vid en blivande utredning synas de av kammarrätten uppdragna grundlinjerna böra tagas under omprövning. Utskottet ifrågasätter dock lämpligheten av den form för samarbete med nämnden, som kammarrätten antytt. Såvitt utskottet nu kan bedöma skulle den ifrågasatta anordningen bland andra olägenheter även innebära att ärendenas handläggning komme att fördröjas samt medföra större kostnader än om kammarrätten anförtros verksamheten i dess helhet. Utskottet har därvid icke förbisett, att den ifrågasatta nya uppgiften för kammarrätten kan komma att föranleda behov av förstärkning av ämbetsverkets personal. Emellertid torde kunna förväntas, att centrala nämndens arbetsuppgift i fråga om butikshandelsvarorna efter hand kommer att minskas i omfång, samt att sålunda en del av nämndens personal i sinom tid måhända torde kunna tagas i anspråk inom kammarrätten. Inom utskottet har vidare ifrågasatts, huruvida icke den centrala nämnden, med dess nuvarande befogenhet, borde införlivas med kammarrätten såsom en särskild avdelning av ämbetsverket eller om det icke skulle vara fördelaktigare att nämnden anförtros den vidgade befogenhet, som föreslås i de likalydande motionerna I: 53 och II: 89, dock efter viss omorganisation av nämnden i syfte att tillföra densamma ytterligare sakkunskap på beskattningens och näringslivets områden. Utskottet förutsätter, att jämväl sistnämnda förslag göras till föremål för närmare överväganden. Huru frågan än löses synes angeläget, att de insikter och erfarenheter, som nämnden förvärvat vid tillämpningen av ifrågavarande förordning, bliva tillvaratagna samt att, därest nämnden bibehålles, en klar avgränsning av dess befogenheter göres, så att konflikter med de ordinarie beskattningsmyndigheterna undvikas.

På grund av det anförda och då såsom utskottet tidigare framhållit det är synnerligen angeläget, att åtgärder snarast vidtagas för att bereda de skattskyldiga möjlighet att vinna klara besked om tolkningen av ifrågavarande förordning, finner utskottet det vara av vikt, att den av utskottet förordade utredningen snarast möjligt igångsättes samt att förslag till frågans lösning förelägges innevarande års riksdag.

I motionen II: 196 har föreslagits, att sådana företagare, som omförmälas

i 1 § f), icke skola hänföras till återförsäljare i förordningens mening. Enligt vad utskottet erfarit hava gällande bestämmelser i ämnet vållat stora svårigheter i tillämpningen. Detta sammanhänger otvivelaktigt med, att nämnda företagare bedriva sin verksamhet under mycket olikartade förhållanden, samt att frågan om deras ställning i nyssberörda hänseende därför måste bedömas efter omständigheterna i varje särskilt fall. Den nu föreliggande frågan äger emellertid nära samband med det av utskottet ovan berörda spörsmålet om införande av ett organ, som skulle äga avgiva bindande förklaringar beträffande tolkningen av ifrågavarande förordning. Med hänsyn härtill finner utskottet det vara lämpligt, att vid den av utskottet ovan förordade utredningen jämväl tages under omprövning såväl nyssberörda som även det av samma motionär väckta förslaget angående uppläggande hos länsstyrelserna av register, vari de skattskyldiga redovisas efter yrkesgrupper.

Beträffande det i de likalydande motionerna I: 97 och II: 135 väckta förslaget, att apoteksvaror, som försäljas mot läkarrecept, böra undantagas från beskattningen får utskottet anföra följande.

På sätt framgår av den förut lämnade redogörelsen anförde första särskilda utskottet i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om skattefrihet för apoteksvaror, att ett undantagande av denna mycket omfattande varugrupp enligt vad utskottet då inhämtat i hög grad skulle försvåra arbetet å apoteken. Utskottet hemställde därför, att nämnda undantag borde utgå, och denna hemställan bifölls även av 1940 års urtima riksdag. Det nu föreliggande förslaget finner utskottet vara behäftat med i huvudsak samma olägenheter som förenämnda förslag. Ordföranden i apotekarsocieteten har emellertid under hand framhållit för utskottet, att en åtgärd i motionernas syfte torde kunna genomföras utan att föranleda samma praktiska svårigheter som anfördes mot Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet är dock icke berett att taga ställning till motionärernas förslag utan en närmare utredning. Utskottet finner det emellertid önskvärt, att Kungl. Maj:t i samband med den av utskottet tidigare föreslagna utredningen jämväl ägnar den föreliggande frågan uppmärksamhet. Med hänsyn till det anförda får utskottet avstyrka bifall till förevarande motioner.

I motionen I:148 har föreslagits skattefrihet för böcker. I likhet med första särskilda utskottet finner utskottet det av praktiska skäl vara angeläget, att antalet skattefria varuslag begränsas till så få varor som möjligt. Utskottet får därför avstyrka bifall till motionen.

Beträffande det i motionen II:198 väckta förslaget, att jordbrukets traktorer och »epatraktorer» med gengasaggregat skola betraktas som större jordbruksmaskiner och sålunda vara undantagna från omsättningsskatt, får utskottet anföra följande. Enligt punkt 3 av anvisningarna till 1 § skola större lantbruksmaskiner icke hänföras till butikshandelsvaror. Centrala omsättningsskattenämnden har förklarat de i motionen omförmälda varuslagen utgöra sådana varor och sålunda ansett dem icke vara likställda med större lantbruksmaskiner. Motionärens förslag innefattar alltså yrkande om viss

ändring i tillämpningen av förenämnda anvisningar. Utskottet anser sig sakna anledning att yttra sig om nämndens tolkning av förevarande bestämmelse. Innan ytterligare erfarenheter vunnits om tillämpningen av begreppet butiks-handelsvara på skilda områden torde det ej heller vara lämpligt att taga under övervägande frågan om ändring av gällande bestämmelser i ämnet. På grund av det anförda får utskottet avstyrka bifall till motionen.

I motionen II: 195 har yrkats, att sådan kassarabatt och s. k. återbäring, som efter generell förhandsutfästelse utbetalas till köparna efter viss tid, icke skall inräknas i säljarens skattepliktiga omsättning. Enligt de upplysningar, som lämnats till ledning vid upprättande av uppgift jämlikt 7 § omsättningsskatteförordningen, äger skattskyldig avdraga sådan å skattepliktig försäljning belöpande återbäring, som särskilt redovisats i räkenskaper. Det med motionärens förslag avsedda syftet synes sålunda vara tillgodosett genom förenämnda upplysningar. Då emellertid utskottet finner det vara tveksamt, om reglerna beträffande avdragsrätt i förevarande fall skola tillämpas olika beroende på om den generella utfästelsen lämnats före köpeavtalets ingående eller först i efterhand, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t kommer att ägna denna fråga närmare uppmärksamhet.

Vad slutligen angår det i motionen II: 197 väckta förslaget, att anteckningar i omsättningsskattelängden rörande de skattskyldigas omsättningar och taxeringar icke skola vara offentliga, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t kommer att ägna denna fråga närmare uppmärksamhet vid utarbetandet av formulär till sådan längd.

I samband med behandlingen av de ovan återgivna motionerna har inom utskottet framhållits, att tillämpningen av ifrågavarande beskattningsregler vållat de skattskyldiga stora svårigheter även i andra fall än som ovan berörts. Det nu anförda gäller främst frågan, huruvida och i vad mån försäljning av varor å auktion skall omfattas av beskattningen. Såsom framgår av den förut lämnade redogörelsen hade redan första särskilda utskottet ägnat denna fråga uppmärksamhet. Enligt nämnda utskotts mening vore främst avgörande för skatteplikten, huruvida auktionsförrättaren — kommissionären — bedreve yrkesmässig verksamhet eller ej. För det fall, att ett handelsvarulager försålles å auktion, borde dock skatteplikten bedömas icke med hänsyn till säljarens ställning utan efter den försålda varans natur. Även om i nu förevarande fall i regel bör vara avgörande för skatteplikten om säljaren — auktionsförrättaren — bedriver yrkesmässig verksamhet, synes dock icke riktigt, att denna omständighet skall utgöra grunden, då fråga är om försäljning av exempelvis dödsbos tillgångar eller någons personliga lösegendom, alldenstund avyttring av nämnda tillgångar enligt punkt 2 av anvisningarna till 1 § icke skall anses innefatta yrkesmässig försäljning. Därest ett auktoritativt organ i enlighet med utskottets tidigare gjorda förslag skulle komma att tillskapas för lösande av tolkningsfrågor enligt förordningen, ifrågasätter likväl utskottet, huruvida icke den nu föreliggande frågan jämväl torde böra tagas under omprövning samti-

dig med den av utskottet förordade utredningen. Skulle det därvid befinnas nödvändigt att ändringar vidtagas i förordningen för att undanröja de brister, som äro förbundna med gällande bestämmelser, förutsätter utskottet, att Kungl. Maj:t i samband med andra ändringar i författningen förelägger riksdagen förslag i nu förevarande ämne.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att de likalydande motionerna I: 98 och II: 90, om avskaffande av omsättningsskatten, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

2) att riksdagen måtte, i anledning av motionerna nr 53 och 149 i första kammaren samt nr 89, 194 och 196 i andra kammaren, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning om ändring av förordningen om allmän omsättningsskatt i de delar, som berörts i detta betänkande, och därvid beakta vad i betänkandet anförts samt snarast möjligt för årets riksdag framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda;

3) att de likalydande motionerna I: 97 och II: 135, angående viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

4) att motionen I: 148, angående viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

5) att motionen II: 195, om viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

6) att motionen II: 197, om förbud mot offentliggörande av anteckningar i omsättningsskattelängden rörande de skattskyldigas omsättningar och taxeringar, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd;

7) att motionen II: 198, om viss ändring i förordningen om allmän omsättningsskatt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 27 mars 1941.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Bevillningsutskottets betänkande Nr 9.**Närvarande:**

från första kammaren: herrar *Johan Bårg, Elon Andersson, Viktor Larsson, Sköldén, Sjödahl, Ekman, Velande, Axel Ivar Anderson, Franzon* och *Sandström*; samt

från andra kammaren: herrar *Lövgren, Björklund*, Hammarlund, Olsson* i Gävle, *Eklund, Sandberg, Persson* i Undersvik, *Thorell, Sundström* i Skövde och *Henriksson*.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.